

Savings and Investment

ปีที่ 2 ฉบับที่ 25 ประจำเดือนกุมภาพันธ์ 2558

Crowdfunding และบทบาทที่สำคัญ ในการขับเคลื่อนเทคโนโลยีและนวัตกรรมของโลก

ธนกฤต นิตราภรณ์ และ ธนพล จันทร์เพ็ญ

การถือกำเนิดของ Crowdfunding

Crowdfunding เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายเป็นครั้งแรกเมื่อศิลปินชาวสหรัฐฯ ก่อตั้งเว็บไซต์สื่อกลางในการระดมทุน (Portal) ขึ้นในปี 2546 โดยใช้ชื่อว่า ArtistShare เพื่อเป็นช่องทางให้นักดนตรีประกาศระดมเงินจากมวลชนสำหรับใช้เป็นทุนในการสร้างผลงาน ซึ่งการริเริ่มดังกล่าว ทำให้มีการก่อตั้ง Portal สำหรับการระดมทุนประเภทนี้ขึ้นเป็นจำนวนมาก นับตั้งแต่ปี 2548 เป็นต้นมา โดยมีอัตราการเติบโตต่อปีของจำนวน Portal ประมาณร้อยละ 50 ซึ่งส่วนใหญ่จะกระจุกตัวอยู่ในสหรัฐอเมริกาและสหราชอาณาจักร และในระยะหลังปี 2553 เป็นต้นมา ได้มีการก่อตั้ง Portal ในกลุ่มประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออก ทั้งนี้ ประเทศไทยเริ่มมีการก่อตั้งในปี 2556

รูปแบบการระดมทุน

Crowdfunding มีรูปแบบการระดมทุน 4 รูปแบบ ได้แก่

- 1) การระดมทุนแบบให้เปล่า (Donation-based)
- 2) การระดมทุนแบบได้รับของตอบแทน (Reward-based)
- 3) การระดมทุนแบบหุ้นส่วน (Equity-based) และ
- 4) การระดมทุนแบบกู้ยืม (Lending-based)

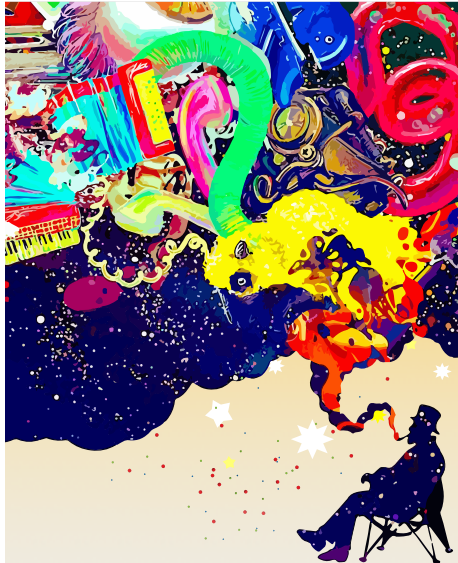
ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงความนิยมและอัตราการเติบโตแล้วพบว่า การระดมทุนแบบได้รับของตอบแทนมีสัดส่วนความนิยมสูงสุดคิดเป็นร้อยละ 43 และมีอัตราเติบโตต่อปีสูงสุดคิดเป็นร้อยละ 524 และหากพิจารณามูลค่าการระดมทุนต่อโครงการแล้วปรากฏว่าการระดมทุนแบบหุ้นส่วนมีมูลค่าการระดมทุนสูงสุด ทั้งนี้ โครงการดังกล่าวส่วนใหญ่ได้รับเงินระดมทุนสูงกว่า 100,000 ดอลลาร์สหรัฐฯ ส่วนโครงการระดมทุนแบบได้รับของตอบแทนและแบบให้เปล่าส่วนใหญ่ได้รับเงินระดมทุนต่อโครงการต่ำกว่า 10,000 ดอลลาร์สหรัฐฯ

Crowdfunding แพร่หลายเป็นครั้งแรกเมื่อศิลปินชาวสหรัฐฯ ก่อตั้ง Portal ขึ้นในปี 2546 เพื่อเป็นช่องทางให้นักดนตรีประกาศระดมเงินจากมวลชนสำหรับใช้เป็นทุนในการสร้างผลงาน ซึ่งต่อจากนั้น มีการก่อตั้ง Portal สำหรับการระดมทุนประเภทนี้ขึ้นเป็นจำนวนมาก

Crowdfunding มีรูปแบบการระดมทุน 4 รูปแบบ ได้แก่ 1) การระดมทุนแบบให้เปล่า 2) การระดมทุนแบบได้รับของตอบแทน 3) การระดมทุนแบบหุ้นส่วน และ 4) การระดมทุนแบบกู้ยืม โดยการระดมทุนแบบให้เปล่าได้รับความนิยมและมีอัตราการเติบโตสูงสุด

Crowdfunding รองรับวัตถุประสงค์ได้หลากหลาย ทั้งนี้ ด้านสังคมและการกุศล เป็นช่องทางที่ใช้การระดมทุนสูงมากเป็นอันดับที่ 1 ตามด้วยการระดมทุนเพื่อก่อตั้งหรือขยายกิจการ และการระดมทุนเพื่อภาพยนตร์และการแสดงศิลปะ ตามลำดับ

Crowdfunding เป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญของการพัฒนาเทคโนโลยีนวัตกรรม โดยจาก 10 โครงการที่ติดอันดับมูลค่าเงินระดมทุนสูงสุดของโลก มีถึง 8 โครงการที่เป็นการระดมทุนเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่

ขอขอบคุณ
ผู้อำนวยการสำนักนโยบายการออมและการลงทุน
สำหรับข้อเสนอแนะ

การนำไปใช้เพื่อวัตถุประสงค์ด้านต่าง ๆ

Crowdfunding สามารถรองรับวัตถุประสงค์ของผู้ระดมทุนได้หลากหลาย ทั้งนี้ ในด้านสังคมและการกุศล เป็นช่องทางที่ใช้การระดมทุนสูงมากเป็นอันดับที่ 1 ตามด้วยการระดมทุนเพื่อก่อตั้งหรือขยายกิจการ และการระดมทุนเพื่อภาพยนตร์และการแสดงศิลปะ ตามลำดับ นอกจากนี้ การระดมทุนแบบ Crowdfunding ยังมีข้อได้เปรียบในเรื่องการใช้เวลาระดมทุนที่สั้น โดยระยะเวลานับจากการเริ่มระดมทุนจนถึงการได้รับเงินทุนคือประมาณ 9 สัปดาห์ ซึ่งช่วยให้ผู้ระดมทุนรับเงินไปใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ได้รวดเร็วขึ้นเมื่อเทียบกับการระดมทุนรูปแบบอื่น เช่น Private Equity ที่อาจใช้ระยะเวลาระดมทุนเกิน 1 ปี อย่างไรก็ตาม การเปิดกว้างและมีความคล่องตัวในระบบการระดมทุนประเภทนี้อาจทำให้ง่ายต่อการเกิดกรณีหลอกลวงฉ้อโกงได้ง่าย

บทบาทในการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม

Crowdfunding มีศักยภาพในการผลักดันให้เกิดการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม ทั้งนี้ ในปัจจุบันบางประเทศได้เริ่มมีการออกกฎหมายส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าในด้านดังกล่าวโดยมีการระดมทุนประเภทนี้เป็นแกนหลักในการขับเคลื่อน เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งได้ออกร่างกฎหมาย Jumpstart Our Business Startups Act (JOBS Act) ในปี 2555 เพื่อรองรับบทบาทของการระดมทุนด้วยวิธีดังกล่าวภายในประเทศ นอกจากนี้ จากโครงการที่จัดอยู่ใน 10 โครงการที่ติดอันดับมูลค่าเงินระดมทุนสูงสุดของโลก ในจำนวนนี้มีถึง 8 โครงการที่เป็นการระดมทุนเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่

อัตราการประสบความสำเร็จ

Crowdfunding มีอัตราการประสบความสำเร็จของการระดมทุนค่อนข้างสูง หากใช้การบรรจุเป้าหมายของเงินระดมทุนเป็นเกณฑ์วัด ซึ่ง Portal หลายรายได้เปิดเผยตัวเลขอัตราการประสบความสำเร็จดังกล่าวเอาไว้ โดยมีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกันอยู่ที่ประมาณร้อยละ 40 - 60 อย่างไรก็ตาม ตัวเลขดังกล่าวไม่ได้สะท้อนถึงความสำเร็จของการดำเนินธุรกิจของผู้ระดมทุน ซึ่งถ้าหากนำปัจจัยดังกล่าวมาพิจารณาประกอบแล้ว อัตราการประสบความสำเร็จที่ประเมินออกมาจะต่ำกว่าตัวเลขที่รายงานไว้ข้างต้น ทั้งนี้ การประเมินโดยใช้ความสำเร็จของการดำเนินธุรกิจเป็นองค์ประกอบอาจกระทำไดยาก เนื่องจาก Portal มักติดตามผลการดำเนินการของโครงการ ตั้งแต่มีการระดมทุนจนถึงระยะที่ระดมทุนสิ้นสุดลงเท่านั้น ■